

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XII./2017
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 575/2016
populárny názov	Menovanie sudcov ústavného súdu prezidentom
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	06.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 30 ods. 4
analytická právna veta	Prezident nie je <i>ex constitutione</i> oprávnený vyžadovať ďalšie požiadavky na kandidátov na sudcov ústavného súdu (napr. publikačnú či prednáškovú činnosť, získanie prestíže či úspechu v povolání, záujem o ústavné právo atď.). Iné doplňujúce podmienky na funkciu sudcu ústavného súdu je oprávnený urobiť len delegovaný ústavodarca, poprípade ústavný súd. Kandidatúra konkrétneho kandidáta na funkciu sudcu ústavného súdu končí podľa čl. 134 ods. 2 ústavy až vymenovaním príslušného počtu sudcov prezidentom, a nie iným negatívnym rozhodnutím či postupom prezidenta.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia boli 3. apríla 2014 a 15. mája 2014 zvolení Národnou radou Slovenskej republiky (ďalej aj „národná rada“) za kandidátov na sudcov ústavného súdu, prezident však rozhodnutiami sp. zn. 1112-2014-BA z 2. júla 2014 rozhodol o ich nevyemenovaní za sudcov ústavného súdu (z celkovo šiestich navrhnutých kandidátov vymenoval prezident do funkcie sudkyne ústavného súdu len jednu kandidátku). Sťažovatelia v 2., 3. a vo 4. rade sa v tejto súvislosti už v minulosti obrátili na ústavný súd vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok zaručeného čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy, k porušeniu ktorých malo dôjsť označenými rozhodnutiami prezidenta, ktorými bolo rozhodnuté o ich nevyemenovaní za sudcov ústavného súdu. Ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 571/2014-266 zo 17. marca 2015 sťažovateľov v 2., 3. a vo 4. rade vyhovel, konštatoval porušenie označených článkov ústavy prezidentom, jeho rozhodnutia sp. zn. 1112-2014-BA z 2. júla 2014 zrušil, prezidentovi uložil povinnosť vo veci opätovne konať a rozhodnúť a konštatoval povinnosť prezidenta, „... aby z dvojnásobného počtu kandidátov (predložených mu národnou radou, pozn.) vymenoval presne polovicu za sudcov ústavného súdu“. Prezident do vydania tohto nálezu nevymenoval za sudcu ústavného súdu žiadneho zo sťažovateľov.
z odôvodnenia	Obsahom základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy je prístup k volenej a inej verejnej funkcii a možnosť nediskriminačného uchádzania sa o takúto funkciu. Článok 30 ods. 4 ústavy nezaručuje právo verejnú funkciu dostať, ale iba právo na prístup k nej, t. j. právo uchádzať sa o verejnú funkciu za rovnakých

podmienok, aké majú vytvorené iní uchádzači (pozri napr. IV. ÚS 299/2011, I. ÚS 397/2014). Vo vzťahu k orgánom, ktoré svojimi rozhodnutiami alebo postupom môžu porušiť základné právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre okrem iného uviedol, že orgány zabezpečujúce prístup k voleným a iným verejným funkciám môžu porušiť čl. 30 ods. 4 ústavy aj tým, že sťažia, uľahčia alebo znemožnia uchádzanie sa o funkciu (m. m. III. ÚS 75/01), resp. vtedy, ak nezabezpečia objektivitu konania (m. m. II. ÚS 9/00). Uvedené východiská treba vnímať v priamej príčinnej súvislosti s požiadavkou, aby každý orgán verejnej moci postupoval pri výkone svojej právomoci tak, že zabezpečí objektivitu svojho postupu smerujúceho k ochrane alebo uplatňovaniu základného práva alebo základnej slobody, ako aj objektivitu samotného rozhodovania o ochrane a uplatňovaní základného práva alebo základnej slobody, a to bez ohľadu na to, či tento postup prebieha v právne formalizovanom rámci alebo iba v rámci faktickej činnosti príslušného orgánu. Uplatňovanie a ochrana každého základného práva alebo slobody musí byť v činnosti každého orgánu verejnej moci zabezpečená reálne a musí prebiehať na nediskriminačnom základe. Táto požiadavka sa dotýka každého úkonu orgánu verejnej moci, ktorý priamo alebo aspoň sprostredkovane súvisí s ochranou alebo uplatňovaním základného práva alebo slobody (II. ÚS 5/03).

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje diskriminačný aspekt základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, keď uvádza, že sa ho možno účinne domáhať vtedy, ak dôjde v súvislosti s ním aj k porušeniu ústavnej zásady rovnakého zaobchádzania (nediskriminácie), ktorá je v čl. 30 ods. 4 ústavy vyjadrená dikciou „... za rovnakých podmienok“ (I. ÚS 397/2014). V nadväznosti na túto požiadavku sa žiada poukázať aj na právny názor vyslovený vo veci sp. zn. II. ÚS 161/03, podľa ktorého k možnému porušeniu ústavnej zásady rovnakého zaobchádzania (nediskriminácie) môže dôjsť iba v okruhu osôb nachádzajúcich sa v rovnakej právnej a/alebo faktickej situácii, pričom s niektorými z nich sa zaobchádza odlišne bez rozumného a racionálneho dôvodu. Podobne ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 5/03 uviedol, že tento základný princíp (rovnosti, pozn.) je porušený vždy vtedy, ak sa s jednou skupinou adresátov noriem v porovnaní s inou skupinou zaobchádza inak, hoci medzi oboma skupinami nie sú rozdiely takého druhu a takej závažnosti, že odôvodňujú takéto nerovnaké zaobchádzanie.

Jediná právomoc prezidenta pri ustanovovaní sudcov ústavného súdu spočíva v možnosti výberu jedného sudcu z dvoch kandidátov zvolených národnou radou, preto do procesu výberu kandidátov na sudcov ústavného súdu formou ich zvolenia v národnej rade zasahovať nesmie, lebo by tým došlo k zásahu moci výkonnej do moci zákonodarnej.

Úloha ústavného súdu z hľadiska kvantity sa teda nachádza v poskytovaní individuálnej ochrany ústavnosti pred orgánmi verejnej moci. Ide o podstatu a jadro činnosti ústavného súdu. Uvedená činnosť má aj najvyšší praktický efekt, pretože tzv. superkasácia ústavného súdu a kasačná záväznosť rozhodnutia následne núti orgány verejnej moci (najmä všeobecné sudy), aby ústavnú rovinnu sporu zobrali vážne. Preto je nevyhnutné, aby ústavný súd bol plne funkčný, to znamená, aby jeho všetky štyri senáty fungovali v plnom zložení. V tomto smere ak jeden senát ústavného súdu chýba (ako to bolo z časti od júla 2014 a úplne od marca 2016), ústavný súd nemôže plniť svoju hlavnú úlohu chrániť individuálne práva a slobody efektívne.

Ako v obdobnej situácii svojho neobsadenia uviedol poľský ústavný súd, ústavný súd síce môže dočasne fungovať aj v menšom počte sudcov, avšak vždy je nutné takýto stav hodnotiť ako výnimku a prejav zhody okolností mimoriadnej povahy, ktoré boli vyvolané objektívnymi okolnosťami. V žiadnom prípade však menší počet sudcov nemôže byť výsledkom praxe orgánov štátu, ktoré sú zodpovedné za obsadenie miesta sudcu ústavného súdu.

Rozhodnutia prezidenta o nevyzmenovaní sťažovateľov ako kandidátov na sudcov ústavného súdu sú zjavne založené na neprípustnom a svojvoľnom stanovení požiadaviek na sudcov ústavného súdu v porovnaní s explicitnou úpravou v čl. 134 ods. 3 ústavy. Z odôvodnení napadnutých rozhodnutí prezidenta vyplýva, že u sťažovateľov prihliadal na ich jazykové schopnosti, pedagogické či vedecké pôsobenie, publikačnú činnosť, ďalšie vzdelávanie, dosahovanie výsledkov v ich rozdielnych právnických profesiách či pôsobenie

v oblasti ústavného práva. Tieto kritériá sú však mimo rámca ústavných predpokladov na výkon funkcie sudcu ústavného súdu (čl. 134 ods. 3 ústavy). V tomto smere je pritom namieste poukázať aj na stanovisko Benátskej komisie, ktorá konštatovala, že ústava v prípade kandidátov na sudcov ústavného súdu nevyžaduje špecifickú súdnu prax a ani špecifickú prax v ústavnom práve. Ústavný súd pritom nespochybňuje, že prezidentom uvádzané kritériá môžu zohrávať rolu pri jeho rozhodovaní o vymenovaní, resp. nevymenovaní jednotlivých kandidátov na sudcov ústavného súdu. Miera zohľadnenia týchto kritérií – nemajúcich charakter ústavných predpokladov na výkon funkcie sudcu ústavného súdu – je však limitovaná povinnosťou prezidenta vymenovať za sudcov ústavného súdu presne jednu polovicu z dvojnásobného počtu kandidátov, ktorých mu navrhne národná rada. Pri tomto rozhodovaní je prezident oprávnený konať podľa svojho svedomia a presvedčenia a nie je viazaný príkazmi (čl. 101 ods. 1 ústavy).

Prezidentom uvádzané kvalitatívne kritériá pre kandidátov na sudcov ústavného súdu sú tak dnes iba v rovine otázok *de lege ferenda*, momentálne však nie sú súčasťou platnej právnej úpravy.

Úvahy prezidenta pri výkone jeho menovacích právomocí vo vzťahu k sťažovateľom preto musia byť vyhodnotené ako ústave odporujúce (*contra constitutionem*), keď nielenže ústavný súd môže, ale dokonca musí efektívne uplatniť právomoc prieskumu, ktorá mu bola zverená ústavou (porovnaj BARAK, A. Sudca v demokracii. Bratislava : KALLIGRAM, 2016. s. 325). Ani ústavné postavenie prezidenta ako hlavy štátu a orgánu výkonnej moci mu totiž neudeľuje právomoc konať svojvoľne a vyžadovať od kandidátov na sudcov ústavného súdu naplnenie takých vlastností a kritérií, ktoré z ústavného textu nevyplývajú. Pokiaľ prezident neustále vo svojich odôvodneniach spomína a hodnotí (ne)záujem kandidátov o ústavné právo, ústavný súd prezidentovi pripomína, že záujem o ústavné právo nie je kritériom pre výkon povolania sudcu ústavného súdu podľa vnútroštátnej platnej právnej úpravy, ale ani v komparatívnom práve. Senátu ústavného súdu nie sú známe také právne úpravy, ktoré by funkciu sudcu ústavného (najvyššieho) súdu spájali iba s odborom ústavné právo. Práve naopak, zloženie najvyšších súdnych inšancií má smerovať k čo najväčšej diverzifikácii právnických povolaní.

Práve rôznorodosť profesionálneho a profesijného pozadia sudcov ústavného súdu je ich výhodou. Bolo by nesprávne, ak by všetci sudcovia boli špecialisti iba v ústavnom práve. Naopak, vyváženosť teórie a praxe vrátane rozdielnych profesionálnych (a iných) skúseností personálneho substrátu je pre správne fungovanie ústavného súdu nevyhnutné. Žiadna špecializácia nie je a ani byť nemôže a priori vylúčená ako nevhodná v rámci právnických profesií. V opačnom prípade by súd pracoval s predsudkami, ktoré sú oblasti ústavného práva (teórie či praxe) vlastné. Sudcovia nemôžu mať rovnaké či obdobné zázemie (vzdelanie, skúsenosti, vek, pohlavie, rasu), pretože v tom prípade je pravdepodobnejšie, že chybujú systematickým (predpojatým), a nie náhodným spôsobom (viac VERMEULE, A. Common Law Constitutionalism and the Limits of Reason. Columbia Law Review, ročník 107, 2007. s. 1491 – 1501).

Právo na prístup k verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy bolo porušené aj neobjektivitou postupu prezidenta. Ako z prezidentových rozhodnutí o nevymenovaní kandidátov vyplýva, mnohé kritériá boli posudzované selektívne, fabulované či jednostranne. Napríklad kariéra sudcu všeobecného súdu, absolvovanie vzdelávania v oblasti práva Európskej únie, pôsobenie na Katedre obchodného práva UPJŠ Právnickej fakulty v Košiciach, publikácia, členstvo v ústavnoprávnom výbore národnej rady sú hodnotené kriticky a negatívne, navyše bez akéhokoľvek relevantného významu pre kandidatúru na funkciu, odhliadnuc od toho, že každý kandidát pôsobiaci v orgáne verejnej moci je svojou každodennou profesijnou činnosťou zapojený do ochrany základných práv a slobôd človeka a občana (čl. 1 ods. 1, čl. 46 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Na druhej strane prezident nevyzdvihol ani na jednom mieste pozitívne vlastnosti, kariéru či právne vedomosti konkrétneho kandidáta, ktoré nepochybne každý kandidát má. Ak už chcel teda prezident postupovať objektívne, mal zvážiť kvality konkrétnych uchádzačov a svoje požiadavky a voliť úplne iný postup. Okruhy otázok na pohovore s prezidentom mali byť dopredu verejne známe, vypočutie malo byť verejné s možnosťou prístupu verejnosti a, prirodzene, aj

zaznamenané. V odôvodnení rozhodnutia mal prezident vážiť pozitíva a negatíva jednotlivých kandidátov, a nie sa zamerať výlučne na nedostatky. Postup prezidenta tak nemožno nazvať objektívnym.

Ak by ústavný súd aproboval prezidentom realizovaný výkon menovacích právomocí, žiaden uchádzač o funkciu sudcu ústavného súdu by nevedel a nemohol vopred poznať, aké selektívne a plasticky uplatňované kritériá bude vyžadovať prezident pri menovaní sudcov ústavného súdu, čo určite nekorešponduje ani s požiadavkou právnej istoty týchto uchádzačov – kandidátov, ako imanentného znaku právneho štátu.

Najťažšou úlohou konajúceho senátu ústavného súdu bolo preto určiť okruh kandidátov, z ktorých si má prezident vybrať troch sudcov ústavného súdu, a tým zabezpečiť plnú funkčnosť tejto inštitúcie. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepredpokladajú situáciu neobsadenia ústavného súdu, pretože ich text (ako aj každý iný právny text) je budovaný na dobrej viere všetkých orgánov verejnej moci. Úmyselné obchádzanie textu ústavy, ako aj judikatúry ústavného súdu je výnimočná situácia (porovnaj aj rozsudok moldavského ústavného súdu zo 17. októbra 2017, návrh č. 124b/2017). V tejto rovine prichádza k dileme medzi objektívnym a subjektívnym ústavným právom a konkrétne, či vec prejednať striktne len v rovine porušenia subjektívnych práv sťažovateľov, alebo zohľadniť aj objektívne ústavné právo, a vyriešiť tak nielen situáciu konkrétnych sťažovateľov, ale aj budúce prípady, resp. postup prezidenta pri menovaní sudcov ústavného súdu in genere, aby už v budúcnosti k ohrozovaniu, resp. zníženiu funkčnosti ústavného súdu neprichádzalo. Ako z už uvedených dôvodov vyplýva, ústavný súd bol povinný vyhovieť v zmysle doteraz platnej judikatúry všetkým kandidátom na sudcu, ktorí podali ústavnú sťažnosť, čím je počet kandidátov na tri sudcovské miesta päť. Ďalší dvaja kandidáti na funkciu ústavné sťažnosti nepodali, a tak by sa mohlo zdať, že podľa doteraz uplatňovaného prístupu ústavného súdu a princípov právneho štátu (osobitne dispozičnej zásady v konaní o ústavnej sťažnosti) by kandidátmi tieto dve osoby už byť nemali.

Súčasná situácia je však odlišná a oveľa náročnejšia na právne posúdenie ako zvyčajné ústavné sťažnosti. Na druhej strane si ústavný súd vytvoril koncept materiálneho právneho štátu, ktorý vo svojej judikatúre čím ďalej, tým viac zdôrazňuje (PL. ÚS 7/2017). Okrem toho dispozičná zásada, ktorá je určujúca pre konanie pred ústavným súdom, neplatí absolútne. Osobitne sa táto situácia prejavuje pri späťvzati sťažnosti, kde ústavný súd pomeruje vôľu sťažovateľa vziať svoj návrh späť s ochranou ústavnosti v materiálnom význame, ktorá sa premieta do zisťovania, či sťažnosť nesmeruje proti takému právoplatnému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu, ktoré mimoriadne závažným spôsobom porušujú základné práva alebo slobody sťažovateľa. Ak ústavný súd dospeje k záveru, že to tak je, späťvzatie nepripustí (§ 54 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd tieto závery považuje za relevantné aj na predmetné konanie a rozhodovanie. Záujem na ochrane ústavnosti je podľa neho dôležitejší ako záujem konkrétnych (potencionálnych) účastníkov konania na podaní ústavnej sťažnosti, ako aj právnej istoty (*res iudicata facit ius*), a preto sa ústavný súd rozhodol situáciu nemenovania sudcov ústavného súdu riešiť výnimočným spôsobom, a to v prospech objektívneho ústavného práva.

Ústavný súd tak koná kvôli ochrane ústavnosti a objektívneho ústavného práva, ktoré sú charakterizované tým, že situácia menovania sudcov ústavného súdu sa priamo dotýka celej inštitúcie. Ako už bolo uvedené, neobsadenie ústavného súdu sa premieta do zníženej výkonnosti ústavného súdu, ako aj reálneho obmedzenia výkonu jeho právomocí, pretože počet vecí, ktoré sa zamietajú podľa čl. 131 ods. 1 ústavy, rastie. Aby si ústavný súd mohol zachovať funkčnosť, ktorú ústavodarca predvída, považuje vyriešenie situácie za kľúčové. Ústavný súd nemá iné možnosti, ako túto situáciu vyriešiť, s výnimkou svojej rozhodovacej činnosti. Všetky iné pokusy neboli prezidentom rešpektované. Kontrola ústavnosti má byť v podmienkach Slovenskej republiky nepretržitá a efektívna, čo vyplýva aj z tradície československého ústavného súdnictva (porovnaj nález III. ÚS 571/2014). To sa dá zabezpečiť len tak, že inštitúcia bude plne obsadená.

Aj keď sa konanie o ústavnej sťažnosti týka len subjektívnych práv a slobôd, predmetná vec má dosah aj na objektívne ústavné právo smerom do budúcnosti,

pretože sa týka týchto okruhov: menovacie právomoci prezidenta; ústavne konformný postup hlavy štátu pri obsadzovaní funkcie sudcov ústavného súdu a samotné fungovanie ústavného súdu. Tieto otázky boli už ústavným súdom vyriešené, avšak prezident ich nerešpektoval. Preto aj konanie o ústavnej sťažnosti opreté o čl. 30 ods. 4 ústavy sa v prevažujúcej časti týka objektívneho ústavného práva a súvisí najmä s ochranou ústavnosti a vyriešením týchto fundamentálnych otázok, ktoré sú naďalej aktuálne. Záujem konkrétnych (či potencionálnych) účastníkov konania, ako aj právnej istoty je len druhoradý, primárnou snahou zostáva vyriešiť situáciu ústavne konformného postupu prezidenta pri menovaní sudcov ústavného súdu. Pri neriešení vecí týmto spôsobom totiž hrozí nielen ďalšia paralýza ústavného súdu, ale možno aj zánik inštitúcie, čo nie je možné dopustiť. Ako vyplýva aj zo stanoviska Benátskej komisie, situácia je na ústavnom súde patová a „vyžaduje okamžité riešenie“ (bod 78). Preto aj v súvislosti s odmietnutím prezidenta riadiť sa záväznými rozhodnutiami ústavného súdu (PL. ÚS 45/2015 a III. ÚS 571/2014) musí senát postupovať výnimočným spôsobom a zdôrazniť objektívne ústavné právo. Túto situáciu zapríčinil sám prezident úmyselným nerešpektovaním rozhodnutí ústavného súdu.

Ak by ústavný súd vyhovel len podaným ústavným sťažnostiam, počet kandidátov na troch sudcov by bol päť. To by mohlo vyvolať následnú reakciu zo strany prezidenta, ktorý by žiadal od národnej rady doplnenie dodatočného kandidáta odkazom na čl. 134 ods. 2 ústavy. Tým by sa nielen strácal čas a znižoval efektívny výkon kontroly ústavnosti v medziobdobí, ale postup národnej rady nie je vôbec istý, zatiaľ skôr opačný, čo by znovu mohlo viesť ku kríze medzi prezidentom a národnou radou, ktorá by sa opäť prejavila v subjektívnej sfére sťažovateľov, ale aj v objektívnej rovine a najmä vo funkčnosti ústavného súdu. Preto sa senát ústavného súdu rozhodol vyriešiť túto výnimočnú situáciu tak, že vráti situáciu menovania na úplný začiatok; t. j. všetci kandidáti navrhnutí prezidentovi národnou radou od roku 2014 zostávajú kandidátmi na sudcovskú funkciu.

V konečnom dôsledku ide súčasne o to, aby prezident mal čo najširší výber kandidátov a aby tento výber mohol zostať úplný. Ústavný súd uprednostňuje *restitutio in integrum*, teda návrat do východiskového stavu pred hľadáním umelej spravodlivosti *ad hoc*. Z uvedených úvah ústavného súdu vyplýva, že kandidatúra konkrétneho kandidáta na sudcovskú funkciu končí podľa čl. 134 ods. 2 ústavy až vymenovaním príslušného počtu sudcov prezidentom, a nie iným negatívnym rozhodnutím či postupom prezidenta. V zmysle judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 571/2014, PL. ÚS 45/2015) môže prezident vydať výlučne pozitívne rozhodnutie a potrebných kandidátov len vymenovať, pričom neúspešným kandidátom sa žiadne rozhodnutie nevyhotovuje tak, ako to potvrdzovala doterajšia ústavná prax všetkých prezidentov republiky.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:

Základné právo JUDr. Miroslava Duriša, PhD., JUDr. Evy Fulcovej a JUDr. Juraja Sopoligu na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutiami prezidenta Slovenskej republiky sp. zn. 636-2016-KPSR zo 6. júla 2016 o ich nevyzmenovaní za sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky porušené bolo.

Základné právo JUDr. Jany Laššákovéj na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky sp. zn. 1107-2016-KPSR zo 6. júla 2016 o jej nevyzmenovaní za sudkyňu Ústavného súdu Slovenskej republiky porušené bolo.

Základné právo JUDr. Jána Bernáta na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom prezidenta Slovenskej republiky, ktorým nerozhodol o menovanom ako o kandidátovi na sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky, porušené bolo.

Rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky sp. zn. 636-2016-KPSR zo 6. júla 2016 o nevyzmenovaní JUDr. Miroslava Duriša, PhD., JUDr. Evy

	<p>Fulcovej a JUDr. Juraja Sopoligu za sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky a rozhodnutie prezidenta Slovenskej republiky sp. zn. 1107-2016-KPSR zo 6. júla 2016 o nevyzmenovaní JUDr. Jany Laššákovéj za sudkyňu Ústavného súdu Slovenskej republiky zrušil a vec vrátil prezidentovi Slovenskej republiky na ďalšie konanie.</p> <p>Prezidentovi Slovenskej republiky prikázal, aby vo veci znova konal a rozhodol tak, že z dostatočne zvoleného počtu kandidátov navrhnutých mu Národnou radou Slovenskej republiky vymenuje troch za sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky.</p> <p>Sťažovateľom priznal náhradu trov konania.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>ÚS SR: III. ÚS 75/01, II. ÚS 9/00, II. ÚS 5/03, I. ÚS 76/2011, III. ÚS 571/2014, PL. ÚS 45/2015, PL. ÚS 4/2012, PL. ÚS 7/2017</p> <p>EŠLP: Kruslin v. Francúzsko z 24.4.1990</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>rozhodnutie ústavného súdu-kasačná záväznosť</p> <p>rozhodnutie ústavného súdu-precedenčná záväznosť</p> <p>prezident republiky-menovanie sudcov</p> <p>ústavná zvyklosť</p> <p>prezident republiky-právomoc</p>

spisová značka	I. ÚS 457/2017
populárny názov	Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia o náhrade trov konania
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	08.11.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	Percentuálne vyjadrenie pomeru úspechu účastníka konania na predmete sporu pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nemožno automaticky stotožňovať s percentuálnym vyjadrením konkrétnej výšky priznaného nároku.
skutkový stav a základné fakty	<p>V konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 48/2012, v ktorom sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného, konal Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) o žalobe o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Podľa sťažovateľa už pred podaním žaloby v predmetnej veci nebol medzi ním a žalobkyňou sporný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to tak, že vyporiadavané nehnuteľnosti mali byť prikázané za náhradu do výlučného vlastníctva sťažovateľa, avšak sporným bola výška predmetnej náhrady za 7/32 podiel žalobkyne na predmetných nehnuteľnostiach. Sťažovateľ uviedol, že „... pred začatím súdneho konania jej ponúkol vyplatiť sumu cca 34 562,50 Eur, čo žalobkyňa neakceptovala“, pričom v žalobe si uplatnila nárok na túto náhradu v sume 50 000 €, ktorú v dôsledku výsledkov znaleckého dokazovania v priebehu súdneho sporu ustálila na sumu 43 968,75 €. V priebehu súdneho konania podaním doručeným okresnému súdu 24. februára 2015 si sťažovateľ vzájomným návrhom uplatnil v rámci „... vyporiadania podielového spoluvlastníctva v širšom slova zmysle...“ voči žalobkyňi nárok na zaplatenie sumy 2 583,61 € z titulu náhrady nákladov, ktoré zo svojho vynaložil na zhodnotenie predmetu podielového spoluvlastníctva.</p> <p>Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 7 C 48/2012 z 25. januára 2016 tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré prikázal do výlučného vlastníctva sťažovateľa za finančnú náhradu v sume 28 437,50 €, ktorú ho zaviazal vyplatiť žalobkyňi, súčasne v zmysle vzájomného návrhu sťažovateľa žalobkyňu zaviazal vyplatiť sťažovateľovi 2 583,61 € a napokon rozhodol, že „O trovách konania rozhodne súd do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku.“</p>

	<p>O odvolaní žalobkyne proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým ju zaviazal na náhradu finančných nákladov sťažovateľovi v sume 2 583,61 € z titulu náhrady ním vynaložených nákladov na rekonštrukciu sporných nehnuteľností, rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 tak, že zmenil odvolaním napadnutý výrok rozsudku okresného súdu a vzájomný návrh sťažovateľa zamietol, pričom súčasne rozhodol o nároku na náhradu trov konania nielen pred odvolacím súdom, ale aj pred súdom prvého stupňa, a to tak, že „Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.“</p> <p>Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta porušenie predovšetkým svojho základného práva na spravodlivý proces, ako aj práva vlastniť majetok, a to v príčinnej súvislosti s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania na tom základe, že tým, že krajský súd rozhodol o trovách aj prvostupňového konania, zamedzil sťažovateľovi prístup k dvojinstančnému konaniu v otázke prieskumu tohto výroku o trovách konania, proti ktorému nie je prípustné odvolanie a ani mimoriadny opravný prostriedok. Okrem toho sťažovateľ poukazuje na to, že krajský súd pri svojom rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania dôsledne nezohľadnil zásadu úspešnosti v spore, pretože neprihliadol na skutočnosť, že reálne v konaní pred prvostupňovým súdom žalobkyňa nemala plný úspech v spore, ba dokonca v medzi účastníkmi spornej otázky týkajúcej sa výšky náhrady za vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bola žalobkyňa v nadpolovičnej miere neúspešná, pretože nielenže jej bola prisúdená náhrada v sume o viac ako 50 % nižšej, ako si uplatnila, ale dokonca táto jej priznaná suma bola nižšia, ako jej pred začatím sporu ponúkal sám sťažovateľ, pričom otázka spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva sporná medzi účastníkmi nebola, takže v tomto smere ju nemožno pripočítať ako úspech žalobkyne. Sťažovateľ namieta porušenie ním svojich práv označeným rozsudkom krajského súdu aj z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napádaného výroku o priznanom nároku na náhradu trov konania, preto v tejto časti považuje tento rozsudok krajského súdu za arbitrárny a nepreskúmateľný.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Rozhodovanie o trovách konania v civilných sporoch má dve roviny, a to (i) rovinu rozhodovania o „nároku“ na náhradu trov konania vo veci úspešného alebo pomerene (čiastočne) úspešného účastníka/ účastníkov konania a (ii) rovinu rozhodovania o konkrétnej „výške“ priznaného nároku na náhradu účelne vynaložených trov konania pre účely uplatnenia alebo bránenia svojho práva.</p> <p>Pokiaľ ide o prvú rovinu, a to o rozhodovanie o „nároku“ na náhradu trov konania, tak v tomto prípade všeobecný súd v súlade s § 255 CSP musí u jednotlivých účastníkov konania zohľadňovať pomer ich úspechu na prejednávanej veci, t. j. na predmete konania, ktorý pomer úspechu vyjadruje všeobecný súd percentuálne. Inými slovami, keď všeobecný súd prizná niektorému z účastníkov konania napríklad 100 % nároku na náhradu trov konania, znamená to iba to, že tento účastník konania mal absolútny (suverénny) úspech v spore, neznamená to však, že pri rozhodovaní v druhej rovine, a to pri rozhodovaní o konkrétnej „výške“, resp. sume priznaného nároku na náhradu trov konania, mu budú bez ďalšieho priznané všetky ním uplatnené, resp. vyčíslené trovy konania v sume 100 %. Pokiaľ totiž ide o rozhodovanie o konkrétnej výške priznaného nároku na náhradu trov konania, tak aj v prípade v spore suverénne (100 %) úspešného účastníka konania mu automaticky nemusí byť priznaná celá výška ním uplatneného nároku na náhradu trov konania v sume 100 % tejto ním uplatnenej náhrady, pretože aj v tomto prípade je všeobecný súd oprávnený priznať tomuto účastníkovi iba účelne vynaložené trovy konania na uplatnenie alebo bránenie práva. Z uvedeného teda vyplýva, že percentuálne vyjadrenie pomeru úspechu účastníka konania na predmete sporu pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nemožno automaticky stotožňovať s percentuálnym vyjadrením konkrétnej výšky priznaného nároku.</p> <p>Keďže krajský súd v danom prípade rozsudkom sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v napádanom výroku rozhodol o „nároku“ na náhradu trov prvostupňového konania, ako aj odvolacieho konania ako súd odvolací, takže tento výrok už nie je napadateľný odvolaním, t. j. nemôže byť už preskúmateľný v odvolacom konaní, a keďže tento výrok nemôže byť revidovaný (preskúmaný) už ani v konaní o konkrétnej „výške“ takto priznaného</p>

	<p>nároku na náhradu trov konania, o ktorej bude rozhodovať vyšší súdny úradník prvostupňového súdu a rozhodnutie ktorého je preskúmateľné v sťažnostnom konaní, ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti považoval za nevyhnutné preskúmať tento výrok rozhodnutia krajského súdu o nároku na náhradu trov a jeho odôvodnenie, a to nielen z dôvodu nemožnosti jeho ďalšieho prieskumu, ale aj z dôvodu jeho ďalšej záväznosti pre rozhodovanie prvoinštančného súdu o konkrétnej „výške“ priznaného nároku na náhradu trov konania. Keďže o nároku na náhradu trov konania v danom prípade rozhodol krajský súd ako súd odvolací, tento výrok je už sice nepreskúmateľný v konaní o odvolaní, a teda konanie v tejto veci sa sice de facto stalo jednoinštančným, avšak vzhľadom na to, že krajský súd tak postupoval v súlade so zákonným imperatívom vyjadreným v citovanom § 396 ods. 2 CSP, táto skutočnosť sama osebe nemôže mať za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy táto skutočnosť nie je spôsobilá vyvolať ani konanie o súlade tohto ustanovenia s ústavou.</p> <p>Z napádaného rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že pri rozhodovaní o nároku účastníkov konania na náhradu trov konania krajský súd posudzoval mieru ich úspešnosti v spore vo vzťahu k predmetu konania na odvolacom súde a tiež na súde prvej inštancie. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že medzi účastníkmi nie je sporné to, že pokiaľ ide i mieru úspešnosti v odvolacom konaní, tak v tomto smere mala žalobkyňa v konaní o svojom odvolaní plný, teda 100 % úspech, tak ako to ustálil aj krajský súd. Pokiaľ však ide o mieru úspešnosti účastníkov konania vo vzťahu k predmetu konania pred okresným súdom, ktorým bolo vyporiadanie podielového spoluvlastníctva za náhradu, tak v tomto smere je nutné poukázať, že krajský súd nevyčerpал, resp. nezohľadnil celý predmet sporu a jeho okolnosti. V danom prípade nebol medzi účastníkmi konania sporný spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva prikázaním jeho predmetu do výhradného vlastníctva jednému z nich za náhradu, avšak spornou bolo ustálenie sumy tejto náhrady, pričom v tomto smere z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, akými úvahami sa krajský súd riadil pri vyhodnocovaní ním proklamovanej 100 % miery úspešnosti žalobkyne, ktorej napokon pri určení sumy náhrady bolo prisúdené menej, ako žiadala. Inými slovami, z odôvodnenia rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, prečo nebolo možné prisúdiť určitú mieru úspešnosti v spore o výšku tejto náhrady, ktorá jediná bola spornou, aj sťažovateľovi (žalovanému). Respektíve, z rozsudku krajského súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu krajský súd považoval či už prípadný úspech sťažovateľa pri bránení si práva alebo neúspech žalobkyne pri vymáhaní celého ňou uplatneného nároku iba za zanedbateľný či nepatrný nemajúci vplyv na rozhodnutie o konečnej miere úspešnosti toho-ktorého z účastníkov konania v spore. V tomto smere nepostačuje ani obranná reakcia krajského súdu v jeho vyjadrení, keďže pre účastníkov konania nie je čitateľná, a teda známa z napádaného rozsudku, ktorého odôvodnenie je tak v sťažnosťou napádanom rozsahu nedostatočné a neúplné.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastníť majetok zaručené v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku zaručené v čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 265/2016 z 22. februára 2017 v časti jeho výroku o náhrade trov konania zrušil a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>ÚS SR: I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07</p>

súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	trovy konania konanie-sporové

Uznesenie:

spisová značka	I. ÚS 531/2017
populárny názov	Právo na obhajobu a jeho realizácia
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	08.11.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 3 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 40 ods. 3 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 22 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 13 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 37 ods. 3 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 38 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 3 písm. d ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 7 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 8 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 8 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 8 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 16 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 22 ods. 2</p>
analytická právna veta	Spôsob obrany sťažovateľa a taktika jeho obhajoby nemôže byť v prípade jej neúspechu pričítaná na vrub súdu, ktorý koná v súlade so zákonom. Taktiež uplatnenie práva na obhajobu oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom základného práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu.
skutkový stav a základné	Rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 T

fakty	<p>40/2012 z 26. októbra 2012 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), e), d) a ods. 2 písm. a) a d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za spáchanie ktorého mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere dvanásť rokov a šesť mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom strázenia. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 To 3/2013 z 21. februára 2013 zamietol sťažovateľom podané odvolanie a najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Tdo 8/2015 z 23. novembra 2016 odmietol sťažovateľom podané dovolanie. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.</p>
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd predostrel, že zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutným prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistení pravdy. Podľa názoru ústavného súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd (II. ÚS 34/99), a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.</p> <p>Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, keď sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Naopak, ak všeobecný súd rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, nepatrí do právomoci ústavného súdu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov, resp. posudzovanie skutkového stavu ako správne zisteného všeobecným súdom.</p> <p>Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu a krajského súdu (vrátane záverov vyplývajúcich z napadnutého rozhodnutia okresného súdu) konštatuje, že ako najvyšší súd v dovolacom konaní, tak aj krajský súd v odvolacom konaní konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Obidva súdy vo svojich napadnutých rozhodnutiach primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektovali na sťažovateľom vznesené tvrdenia a námietky, ku ktorým v primerane podrobnej svojej argumentácii zdôvodnili svoje úvahy opierajúc sa o skutkové zistenia plynúce z vykonaného dokazovania a z nich odvodené právne závery. Ústavný súd v tejto súvislosti podčiarkuje, že trestnoprávna zodpovednosť sťažovateľa bola vyvodená z celého komplexu dôkazov, z ktorých je možné identifikovať myšlienkovú rovinu uváženia všetkých relevantných skutočností vo veci konajúcimi súdmi (rozumej tak okresného súdu, ako aj krajského súdu, pozn.), ktoré predmetné úvahy nie je ústavný súd oprávnený ani zmocnený nahrádzať svojimi vlastnými úvahami. Z komplexu celého radu vykonaných dôkazov navyše explicitne vyplýva, že záver o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa nebol vo veci konajúcimi súdmi vyslovený len na základe výpovede spoluobžalovaného M. K. a tento dôkaz (v dôsledku využitia jeho práva ako obvineného nevypovedať na hlavnom pojednávaní) nebol vykonaný kontradiktórnym spôsobom. Išlo predovšetkým o výpovede viacerých svedkov, súd v ďalšom vychádzal zo zápisnic o vykonaní domovej prehliadky, prehliadky iných priestorov, prehliadky tela, o zistenia a závery vyplývajúce zo znaleckých posudkov z odvetví chémie, biológie, toxikológie, fonoskopie, elektrotechniky</p>

a psychiatrie, ako aj z listinných dôkazov, a to zvukových a obrazových záznamov zo sledovania osôb a vecí, z činnosti agenta a o odpočúvaní a zázname telekomunikačnej činnosti, o ich doslovné prepisy a vyhodnotenie. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na komentované znenie dohovoru, v zmysle ktorého „ESLP tradične uvádza, že k omezení práv obhajoby spôsobom, ktorý se neslučuje s čl. 6, dochází zejména tehdy, pokud se odsouzení zakládá „výlučně nebo v rozhodující (určující) míře ... na výpovědích svědka, kterého obžalovaný ve fázi vyšetřování ani při jednání před soudem neměl možnost vyslechnout či dát vyslechnout [Van Mechelen a další, § 55, Balšán, § 30]. ESLP rozhodně nepostupuje formalisticky a nepovažuje za porušení práva na výslech svědka každou nedostatečnou možnost vyslechnout jakéhokoli svědka, jehož výpověď byla v řízení před soudem předložena jako důkaz. Díva se na věc spíše materialisticky v tom smyslu, že vždy zkoumá význam sporného důkazu pro odsouzení obviněného. V tomto ohledu se jeho přístup významně odlišuje od případů, kdy účastníků řízení nebyla v rozporu s principem kontradiktornosti vůbec daná možnost seznámit se s nějakým důkazem nebo vyjádřením ostatních účastníků řízení Z judikatury se podává, že rozhodující význam předmětné výpovědi pro odsouzení obviněného je nezbytnou podmínkou konstatování porušení čl. 6 odst. 3 písm. d) EÚLP. Pokud není splněna, tedy pokud na daném důkazu není odsouzení založeno výlučně nebo v rozhodující míře, vede to zpravidla bez dalšího k zamítnutí námitky porušení čl. 6 odst. 3 písm. d) EÚLP [viz např. Visser proti Nizozemsku, rozsudek, 14. 2. 2002, č. 26668/95, § 45, a zejména judikatura tam citovaná a dále např. Samoshenkov a Stropkov proti Rusku, rozsudek, 22. 7. 2010, č. 21731/03 a 1886/04, § 76, Novikas proti Litvě, rozsudek, 20. 4. 2010, č. 45756/05, § 34, Carta proti Itálii, § 52, Vella proti Itálii, rozhodnutí, 30. 11. 2000, č. 48388/99, Raniolo proti Itálii, rozhodnutí, 21. 3. 2002, č. 62676/00, a další]. (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha : C.H.Beck 2012, s. 817.)“.

Vychádzajúc z okolností predmetnej veci, predovšetkým zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 5. septembra 2012 je zrejme, že sťažovateľ, ako aj jeho obhajkyňa sa vyjadrili k prečítanej zápisnici o výpovedi M. K. z prípravného konania, a to v kontexte zvolenej taktiky obhajoby. Tento záver sa vzťahuje aj na ďalšie postupom podľa § 268 ods. 2 a § 269 Trestného poriadku vykonané dôkazy.

Ústavný súd v ďalšom uvádza, že z komentovaného znenia dohovoru taktiež vyplýva, že „Všetchny důkazy by měly být v zásadě prováděny za přítomnosti obviněného při veřejném jednání za účelem jejich kontradiktorního projednání [Barberá, Messegué a Jabardo proti Španělsku, § 78]. To však neznamená, že výpovědi svědků by měly být – aby mohly být použity jako důkaz – učiněny při veřejném soudním jednání, použití jako důkazů výpovědi získaných v přípravném řízení není samo o sobě neslučitelné s čl. 6 odst. 3 písm. d) a čl. 6 odst. 1 EÚLP, a to za předpokladu, že práva obhajoby byla respektována [Kostovski proti Nizozemsku, rozsudek pléna, 20. 11. 1989, č. 11454/85, § 41]. (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha : C.H.Beck 2012, str. 816.)“.

V kontexte uvedeného a v konfrontácii s obsahom spisu, a to výpovedí tak sťažovateľa, ktorý bol vypočutý v prípravnom konaní 1. júna 2011 a 14. decembra 2011, ako aj spoluobvineného M. K. z 1. júna 2011 a 12. augusta 2011, je zrejme, že ich výpovede boli protichodné, pričom obidvaja neboli v prípravnom konaní konfrontovaní, teda nebol voči nim aplikovaný postup podľa § 125 ods. 1 Trestného poriadku. Na druhej strane pri procesnom úkone vykonanom pri skončení vyšetrovania, a to preštudovaní vyšetrovacieho spisu 17. februára 2012 ani sťažovateľ, ani jeho obhajkyňa nenavrhlí vykonanie tohto dokazovania, teda vykonanie konfrontácie. K tomuto úkonu následne nedošlo ani v konaní pred súdom, a to z dôvodu využitia svojho práva podľa § 34 Trestného poriadku spoluobvineným M. K. S ohľadom na uvedené a v konfrontácii s námietkami sťažovateľa poukazuje ústavný súd na to, že sa tak teda stalo v dôsledku spôsobu/vedenia/taktiky obhajoby, k čomu v materiálnom poňatí práva na obhajobu prízvukuje, že v prvom rade je všeobecný súd povinný poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa, ale na druhej strane nemožno bagatelizovať význam, podstatu a zmysel obhajoby, v rámci ktorej sa obvinený obhajuje sám alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Ak takéhoto

obhajcu má alebo ho musí mať, je potom jeho úlohou obhajovať práva obvineného čo najúčinnším spôsobom, pod ktorým treba bez pochyb rozumieť aj aktívny prístup obhajcu pri obhajovaní jeho záujmov, ako aj starostlivosť obhajcu zameranú na to, aby boli náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré vinu obvineného vyvracajú alebo ju zmierňujú [§ 44 ods. 1 Trestného poriadku (IV. ÚS 482/2011)]. Spôsob obrany sťažovateľa a taktika jeho obhajoby nemôže byť v prípade jej neúspechu pričítaná na vrub súdu, ktorý koná v súlade so zákonom (IV. ÚS 217/2013). Naostatok uplatnenie práva na obhajobu oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom základného práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (III. ÚS 41/01, III. ÚS 256/03, I. ÚS 140/04).

Ku skutkovým záverom vyplývajúcim z napadnutého rozhodnutia krajského súdu (v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi z napadnutého rozhodnutia okresného súdu, pozn.), s ktorými sa sťažovateľ nestotožňuje, ústavný súd prízvukuje/doplňa, že nie je tzv. skutkovým súdom, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. Teda do právomoci ústavného súdu nepatrí zaoberať sa rozhodnutím o vine a treste (II. ÚS 31/94) ani otázkou právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom trestného stíhania a o ktorom sa s konečnou platnosťou koná a rozhoduje pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 18/00). Navyše, úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

V naznačenom smere taktiež poukazuje aj na to, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra EŠLP (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil konkrétne právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu (I. ÚS 26/2014). Pokiaľ teda všeobecné súdy ústavné garancie obsiahnuté najmä čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znova „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov realizované všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s ich hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011, III. ÚS 230/2012). V tejto súvislosti ústavný súd teda akcentuje, že mu neprináleží vyjadrovať sa k právnej podstate skutočností, na podklade ktorých bola vyvedená trestnoprávna zodpovednosť sťažovateľa, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť/dôvodnosť, resp. to, či sú/nie sú postačujúce k záveru o trestnoprávnej zodpovednosti. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavne kautely postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch z pohľadu toho, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a právnymi okolnosťami tej-ktorej veci. Úloha ústavného súdu v rámci konkrétnej kontroly ústavnosti vykonávanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nespočíva v posudzovaní právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu alebo iného orgánu verejnej moci a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08), ale posúdenie jeho ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti.

K námietke sťažovateľa o nedostatočnom ustálení priebehu skutku a jeho vyjadrením v skutkovej vete trestného činu kladeného sťažovateľovi za vinu ústavný súd poukazuje v prvom rade na to, že Trestný zákon, resp. trestnoprocesné predpisy explicitne nedefinujú právny pojem skutku, ale jeho vymedzenie ponechávajú právnej teórii a praxi. Fundamentálnou podstatou pojmového vymedzenia skutku by však mala byť vo všeobecnom poňatí kauzalita konania páchatel'a (prejavy vôle páchatel'a v jeho konaní) s následkom relevantným pre trestné právo/predpokladaný trestný právom, ktorý bol týmto konaním páchatel'a spôsobený/nastolený, t. j. bez konania páchatel'a by k následku nemohlo dôjsť tým spôsobom, akým k nemu došlo. V naznačenom smere ústavný súd napr. vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 60/00 skonštatoval pri pojme skutok, že ide o kategóriu procesnoprávnu, pričom „totožnosť

	<p>stíhaného skutku je zachovaná, pokiaľ je aspoň sčasti zachovaná totožnosť konania alebo totožnosť následku“. Podobne v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 194/06 ústavný súd uviedol, že „z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že o totožný skutok ide aj vtedy, keď sa pri rôznosti následkov zhoduje konanie aspoň s časťou konania, pre ktorý je trestné konanie vedené. Podstata skutku je v zmysle všeobecných zásad Trestného poriadku určovaná existenciou určitej udalosti, z ktorej vzišiel následok porušujúci alebo ohrozujúci spoločenské záujmy chránené Trestným zákonom. Z týchto dôvodov zostáva totožnosť skutku zachovaná, ak bude aspoň sčasti zachovaná totožnosť konania alebo následku“. Prihliadajúc na uvedené východiská posudzoval ústavný súd aj totožnosť skutku v sťažovateľovej trestnej veci, pričom nenaplnenie uvedených východísk nezistil.</p> <p>Ústavný súd ďalej konštatuje, že obsah napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ktorý v rámci svojej argumentácie odpovedá na východiskové v odvolaní uplatnené námietky sťažovateľa a obsahuje primerané a presvedčivé odôvodnenie svojich záverov, pre ktoré potvrdil odsúdenie sťažovateľa, resp. jeho uznanie za vinného zo spáchania trestného činu, z ktorého bol obžalovaný, pri zachovaní všetkých základných zásad trestného konania, nesignalizuje porušenie relevantných obsahových zložiek základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj podľa čl. 36 ods. 1 listiny), resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na nich nadväzujúcich práv, čo svojou intenzitou nemôžu narušiť ani dodatočne (v sťažnosti) prednesené tvrdenia o nedodržaní niektorých (svojou povahou viac formálnych ako obsahových) procesných podmienok pri vykonávaní niektorých dôkazov.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľa odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	<p>ÚS SR: IV. ÚS 482/2011, IV. ÚS 217/2013, III. ÚS 41/01, III. ÚS 256/03, I. ÚS 140/04, II. ÚS 8/96, II. ÚS 52/98</p> <p>ESELP: Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998</p> <p>Výbor OSN pre ľudské práva: sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>trestné konanie-dokazovanie v trestnom konaní</p> <p>odvolanie-odvolacie konanie</p> <p>odvolanie-rozhodnutie o odvolaní</p> <p>trestné konanie-práva obvineného v trestnom konaní</p> <p>dovolanie-dovolacie dôvody</p>

spisová značka	I. ÚS 534/2017
populárny názov	Postavenie veriteľa v konkurznom, resp. reštrukturalizačnom konaní
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	08.11.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pri vyhodnotení výhodnejšieho postavenia veriteľa v konkurznom alebo v reštrukturalizačnom konaní je nutné zohľadniť nielen izolované časové hľadisko uspokojenia jeho pohľadávky, ale aj predpokladaný rozsah jej uspokojenia.
skutkový stav a základné fakty	V konkurznej veci úpadcu (ďalej aj „dlžník“) po tom, ako na schvaľovacej schôdzi konanej 27. septembra 2016 zabezpečený veriteľ (sťažovateľka) hlasoval proti schváleniu reštrukturalizačného plánu dlžníka, Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 8 R 3/2015-1394 zo 16. novembra 2016 okrem iného rozhodol, že nenahrádza súhlas zabezpečeného veriteľa (sťažovateľky) s reštrukturalizačným plánom dlžníka a že tento reštrukturalizačný plán zamietá. Na základe odvolania podaného dlžníkom krajský súd napádaným uznesením č. k. 3 CoKR 17/2017-1475 z 1. marca 2017 zmenil uznesenie okresného súdu tak, že svojím rozhodnutím nahradil súhlas

	zabezpečeného veriteľa (sťažovateľky) s reštrukturalizačným plánom dlžníka, súčasne tento reštrukturalizačný plán potvrdil a rozhodol o skončení reštrukturalizácie dlžníka.
z odôvodnenia	<p>Okresný súd svoje rozhodnutie sp. zn. 8 R 3/2015 zo 16. novembra 2016 o nenahradení súhlasu sťažovateľky s reštrukturalizačným plánom dlžníka odôvodnil konštatovaním, že vzhľadom na konkurznú prax, ako aj na aktuálnu situáciu na realitnom trhu by speňaženie v prospech sťažovateľky založenej nehnuteľnosti z majetku dlžníka v konkurznom konaní bolo realizované v kratšom časovom horizonte, ako by to bolo v prípade reštrukturalizačného konania, t. j. doba uspokojenia pohľadávky sťažovateľky by pri konkurznom konaní bola výrazne kratšia ako v reštrukturalizačnom konaní.</p> <p>Základná východisková premisa rozhodnutia krajského súdu, že na začatie reštrukturalizačného konania, ako aj na ďalší priebeh tohto zákonom regulovaného ekonomického procesu ozdravenia podniku dlžníka s cieľom jeho zachovania pri súčasnom čo najširšom uspokojení jeho veriteľov je obligátnou nielen garancia zákonosti, ktorej strážcom je konkurzný súd, ale aj odborná ekonomická záštita, ktorú zastrešuje, resp. môže zastrešovať iba konkurzným súdom ustanovený licencovaný odborník, t. j. správca. Konkurzný súd tak ako garant zákonosti pri rozhodovaní o otázkach ekonomickej situácie dlžníka, narušenie rovnováhy ktorej je predpokladom začatia reštrukturalizačného konania a jej znovunastolenie je jeho cieľom, zakladá svoje rozhodnutia na dôvere v závery, stanoviská a odporúčania správcu, ktorý zodpovedá za ich správnosť a dôveryhodnosť.</p> <p>Napokon aj v danom prípade aplikované citované ustanovenie § 152 ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii odkazuje konkurzný súd, aby pri posúdení výhodnejšieho postavenia veriteľa, ktorý hlasoval proti prijatiu reštrukturalizačného plánu, pri uspokojení jeho pohľadávky v konkurznom konaní alebo v reštrukturalizačnom konaní vychádzal „... z údajov uvedených v pláne, ak sa nepreukáže opak“, pričom sťažovateľka ako týmto ustanovením dotknutý veriteľ žiadny opak nepreukázala, a ani len netvrdila. Inými slovami, sťažovateľka neuviedla, netvrdila ani nepreukázala žiadne skutočnosti, ktorými by boli popreté alebo aspoň spochybnené závery správcu o ekonomickej situácii dlžníka, takže konkurzný súd, odvolávajúc sa na zákonnú dikciu označeného ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii, nemajúc dôvod pochybovať o správnosti, resp. dôvodnosti záverov správcu, ktorý odporúčal reštrukturalizačné konanie, vychádzal pri svojom rozhodovaní z ním predloženej správy. Z tohto hľadiska sa javí ako nedôvodná námietka sťažovateľky, že konkurzný (okresný) súd, ako aj krajský súd iniciatívne nepreskúmavali a neprehodnocovali správnosť odporúčaní správcu začať reštrukturalizačné konanie, ako ani správnosť reštrukturalizačného plánu, pretože napokon nie je ani v kompetencii a ani v odbornosti konkurzného súdu ako strážcu zákonosti, aby revidoval odborné (ekonomické) závery a odporúčania licencovaného správcu nesúceho za ich vecnú správnosť a samostatnú zodpovednosť.</p> <p>Krajský súd tak v intenciách uvedených predikcií (predpovedí) odborného odporúčania správcu o výhodnosti reštrukturalizácie oproti likvidačnému konkurznému konaniu, s prihliadnutím na účel reštrukturalizačného konania, zohľadniac záujem na zachovaní podnikateľskej činnosti dlžníka pri súčasnom čo najširšom možnom uspokojení nárokov všetkých veriteľov (nielen jedného veriteľa), revidoval rozhodnutie okresného súdu nenahradiť nesúhlas sťažovateľky s reštrukturalizačným plánom svojím rozhodnutím. Okresný súd svoje rozhodnutie o výhodnejšom postavení sťažovateľky v konkurznom konaní v komparácii s reštrukturalizačným konaním ku dňu začatia reštrukturalizačného konania založil výhradne na časovom hľadisku, t. j. že podľa okresného súdu by pohľadávka sťažovateľky bola pravdepodobne skôr uspokojená v konkurznom konaní ako v reštrukturalizačnom konaní. Krajský súd ústavne udržateľným spôsobom poukázal na to, že okresný súd bez ďalšieho, t. j. bez akýchkoľvek vecných a odborných dôvodov negoval odporúčanie správcu o výhodnosti reštrukturalizácie oproti likvidačnému konkurzu, ktorého odborné závery sú pre konkurzný súd záväzné, pokiaľ sa nepreukáže opak, pričom súčasne poukázal na skutočnosť, že okresný súd len formalisticky založil svoje rozhodnutie na atribúte času, t. j. na možnom skoršom uspokojení pohľadávky sťažovateľky v konkurznom konaní v porovnaní s reštrukturalizačným konaním, avšak</p>

	<p>bez bližšieho odôvodnenia tohto svojho presvedčenia, t. j. bez zohľadnenia, že napríklad aj proces predaja nehnuteľného majetku dlžníka, ktorý v konkurznom konaní môže správca predať iba na dražbe (§ 92 ods. 6 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) a ktorým je zabezpečená pohľadávka sťažovateľky, si vyžaduje určitú časovú rezervu rovnako, ako aj procesné úkony súdu spojené s týmto speňažením majetku dlžníka, takže z tohto pohľadu podľa krajského súdu okresný súd neodôvodnil, ako by tento časový úsek mohol celkovo ovplyvniť časové hľadisko uspokojenia pohľadávky sťažovateľky v konkurznom konaní v komparácii s predpokladaným časom jej uspokojenia v reštrukturalizačnom konaní. Okrem toho krajský súd poukázal aj na to, že pri vyhodnotení výhodnejšieho postavenia veriteľa v konkurznom alebo v reštrukturalizačnom konaní je nutné zohľadniť nielen izolované časové hľadisko uspokojenia jeho pohľadávky, ale aj predpokladaný rozsah jej uspokojenia. V tejto súvislosti krajský súd podotkol, že okresný súd nezakomponoval do svojho rozhodnutia aj odôvodnenie o predpokladanom vývoji realitného trhu ku dňu začatia reštrukturalizácie, a teda či z tohto hľadiska by nehnuteľnosť dlžníka bola predajnejšia za cenu, ktorou by bola pohľadávka sťažovateľky uspokojená vo väčšej miere, než ako predpokladal jej uspokojenie reštrukturalizačný plán.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	ÚS SR: I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-reštrukturalizácia konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie-správca konkurznej podstaty

spisová značka	I. ÚS 576/2017
populárny názov	Obnova konania v občiansko-súdnom konaní
sudca spravodajca	Milan Čalík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	15.11.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 7 ods. 5 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 152 ods. 4
analytická právna veta	Uplynutím zákonných lehôt na podanie návrhu na obnovu konania je v právnom štáte uprednostnená požiadavka právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím pred novým konaním (a prípadným novým rozhodnutím) vo veci. Teda, ak účastník podá návrh na obnovu konania po uplynutí zákonných lehôt na jej podanie, súd jeho návrh obligatórne zamietne. Ak sťažovatelia uplatnia námietku nenariadenia pojednávania krajským súdom až v konaní pred ústavným súdom, hoci ju mohli efektívne uplatniť v dovolacom konaní pred najvyšším súdom, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sa návrhom doručeným okresnému súdu domáhali proti odporcovi povolenia obnovy konania vedeného týmto súdom pod sp. zn. 4 C 484/1999 (ďalej len „pôvodné konanie“), predmetom ktorého bolo určenie podielového spoluvlastníctva. V pôvodnom konaní okresný súd rozhodol rozsudkom z 23. septembra 2008 potvrdeným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 265/2008 z 11. marca 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 6. apríla 2009. O návrhu sťažovateľov rozhodol okresný súd uznesením (v poradí druhým) sp. zn. 8 C 197/2014 z 15. októbra 2014, ktorým návrh na obnovu konania zamietol. Na základe odvolania sťažovateľov krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 950/2014 z 30. decembra 2015 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne. Proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 111/2016 z 24. mája 2017

	odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako procesne neprípustné.
z odôvodnenia	<p>Obnova konania je v občianskom súdnom konaní mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý je spôsobilý vyvolať zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia. Predstavuje zákonom povolenú odchýlku od zásadnej požiadavky, ktorou je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatných rozhodnutí. Obnova konania však nie je generálne použiteľná a možno ju povoliť len vo výnimočných prípadoch. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov totiž vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Účelom zakotvenia obnovy konania do systému mimoriadnych opravných prostriedkov je umožniť účastníkovi konania nové konanie s novým rozhodnutím vo veci, v ktorej sa konanie už skončilo právoplatným rozhodnutím. Obnova konania má takto umožniť, aby došlo k náprave skutkových omylov, z ktorých sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzalo. Jedným z kritérií prípustnosti obnovy konania je aj dodržanie zákonnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania. Podľa platnej a účinnej zákonnej úpravy možno návrh na obnovu konania podať v subjektívnej trojmesačnej lehote, plynúcej od času, keď sa účastník dozvedel o dôvode obnovy, alebo od času, keď tento dôvod mohol uplatniť. Objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania je v zásade trojročná a plynie od právoplatnosti rozsudku. Uplynutím tejto lehoty je v právnom štáte uprednostnená požiadavka právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím pred novým konaním (a prípadným novým rozhodnutím) vo veci. Teda, ak účastník podá návrh na obnovu konania po uplynutí zákonných lehôt na jej podanie, súd jeho návrh obligatórne zamietne. Zákonná úprava zvyrazňujúca charakter obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku navyše uvádza, že navrátenie lehoty na obnovu konania nie je prípustné (§ 230 ods. 3 OSP).</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na jednu zo základných zásad súkromného práva, ktorou je „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým) patrí právo, alebo nech si každý stráži svoje práva. Teda takým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. Ak by sťažovatelia mali skutočný záujem na ochrane svojho vlastníckeho práva, sami sa mali vo vlastnom záujme o svoje právo starať. Táto zásada teda predpokladá, že sťažovateľ musí využiť prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon, a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv (m. m. IV. ÚS 301/07, I. ÚS 1/2013, I. ÚS 213/2013).</p> <p>Ústavný súd na základe uvedeného vyjadruje názor, že sťažovateľom bol reálne umožnený prístup k súdu, keďže všeobecný súd na základe nimi podaného návrhu (na obnovu konania) vo veci konal a rozhodol a rozhodnutie riadne odôvodnil. Ústavný súd zároveň konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, pričom spôsob odôvodnenia uznesenia nie je v rozpore so zárukami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a nemožno mu vyčítať arbitrárnosť. Záver krajského súdu, že vo veci sťažovateľov nie je daný taxatívny dôvod na obnovu pôvodného konania v zmysle § 228 ods. 1 OSP, ústavný súd považuje za dostatočne odôvodnený a ústavne akceptovateľný.</p> <p>Obsahovým základom práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv</p>

	<p>sťažovateľov.</p> <p>Vo vzťahu k námietke sťažovateľov, že najvyšší súd porušil ich právo na spravodlivý proces tým, že neprihliadol na to, že odvolací súd nenariadil v ich veci pojednávanie, ústavný súd konštatuje, že z obsahu dovolania sťažovateľov, ktoré je prílohou sťažnosti, nevyplýva, že by sťažovatelia uvedenú námietku uplatnili v dovolacom konaní. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na princíp subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochraňovať svoju ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenou uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04). Pretože sťažovatelia uplatnili námietku nenariadenia pojednávania krajským súdom až v konaní pred ústavným súdom, hoci ju mohli efektívne uplatniť v dovolacom konaní pred najvyšším súdom, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľov odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	ÚS SR: IV. ÚS 301/07, I. ÚS 1/2013, I. ÚS 213/2013, III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 35/02
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	vlastníctvo dovolanie-prípustnosť obnova konania-v občianskom súdnom konaní

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.